

**De
Bijloke**
Muziekcentrum

Weelderige klankverbeelding

Sarah Aristidou,
Les Siècles & Franck Ollu

Programma

Ma 06.01.25

20:00

Concertzaal

Programma

PIERRE BOULEZ

Pli selon pli, Portrait de Mallarmé [67'] (Universal Edition)

I. Don

II. Improvisation I "Le vierge, le vivace et le bel aujourd'hui"

III. Improvisation II "Une dentelle s'abolit"

IV. Improvisation III "À la nue accablante tu"

V. Tombeau

Pauze

CLAUDE DEBUSSY

Trois poèmes de Stéphane Mallarmé (arr. Heinz Holliger voor stem en orkest) [10'] (Schott Music)

I. Soupir

II. Placet futile

III. Éventail

La Mer [25']

I. De l'aube à midi sur la mer

II. Jeux de vagues

III. Dialogue du vent et de la mer

Uitgevoerd op Franse instrumenten
uit het midden van de 20e eeuw

Uitvoerders

Sarah Aristidou

sopraan

Les Siècles

Franck Ollu

dirigent

Het orkest wordt gesponsord door de
Société Générale Foundation.

Les Siècles is in residentie in het Atelier
Lyrique de Tourcoing en sinds het seizoen
2022-2023 in het Théâtre des Champs-
Élysées in Parijs.

Sinds 2010 wordt het ensemble
gesubsidieerd door het Ministerie van
Cultuur en de DRAC Hauts-de-France voor
z'n residentie in de regio Hauts-de-France.
Het ontvangt regelmatig steun van het
Centre National de la Musique en sinds 2011
van de Conseil Départemental de l'Aisne om
zijn artistieke en educatieve aanwezigheid
in de regio te versterken, met name in de
Cité de la Musique in Soissons. Sinds 2018
ontvangt het orkest operationele steun van
de regio Hauts-de-France.

Het orkest is artiest in residentie bij het
Berlioz Festival in La Côte Saint-André en
geassocieerd artiest bij het Théâtre du
Beauvaisis en het Théâtre-Sénart.

Het orkest wordt gesteund door de Caisse
des Dépôts et Signations, hoofdsponsor
van het Jeune Orchestre Européen Hector
Berlioz, door de vereniging Échanges
et Bibliothèques en af en toe door het
Palazzetto Bru Zane - Centre de musique
romantique française, door de SPEDIDAM, de
ADAMI, het Institut Français en de SPPF.

Les Siècles is lid van PROFEDIM, van de
Association Française des Orchestres en
geassocieerd lid van de SPPF.

avec le généreux soutien d'
Aline Foriel-Destezet

How to read/listen: Mallarmé en Boulez

Aan de lezer in de concertzaal,
die verwachtingsvol de oren spitst,
zoekend tussen de rijen draaft,
of nog snel-snel door de gedichten van Mallarmé flitst.

Ik beloof dat ik het dichten in het vervolg aan anderen zal overlaten. Maar het toepassen van die laatste regel blijkt geen slecht idee. Tijdens het maken van de podcast 360° Boulez, wees musicologe Anna Vermeulen (a.k.a. Gangmaker luisteren) mij erop dat Pierre Boulez verwachtte dat de luisteraar de betekenis van de gedichten van Stéphane Mallarmé in zijn compositie ‘Pli selon pli’ wel zou kennen.

Over hoge verwachtingen gesproken! Gelukkig wist ik professor Jan Baetens, expert in de Franse poëzie, te strikken. Hij maakte mij wegwijs in het werk van de symbolistische dichter. Ik onthield als eerste dat de boog bij Mallarmé zeker niet altijd gespannen stond. Op etentjes gaf hij aan de gastvrouw waaiers, waarop hij speelse versregels had laten drukken. En hij vond een nieuw literair genre uit: ‘les loisirs de la poste’. De adresregels op zijn brieven verving hij door poëtische kwatrijnen, die een glimlach op het gezicht van zowel de bezorger als ontvanger moesten toveren. Vandaar ook mijn vergeefse poging hierboven.

Al bij al bleef Baetens’ conclusie dat de meeste teksten van Mallarmé hermetisch en moeilijk leesbaar zijn. Ze geven hun betekenis niet zomaar bloot. Wat dat betreft, raakt Boulez’ keuze voor ‘Pli selon pli’ als titel voor zijn ‘portrait de Mallarmé’ de kern van Mallarmés gedachtegoed. Ze verwijst naar een versregel uit ‘Remémoration d’amis belges’ (1893), een saluut aan een literaire kring in Brugge, waarin hun stad ‘plooi voor plooi’ uit de nevelen oprijst. Maar ze verwijst ook naar Mallarmés bewondering voor de plooi, het blad en het

boek, zoals heel duidelijk wordt in bijvoorbeeld ‘Un coup de dés’ (1897). Daarin exploreert Mallarmé de dubbele pagina van het boek en allerlei mogelijke zettingen en typografieën. Mallarmés fascinatie voor de plooi, aldus Baetens, komt ook voort uit de manier waarop je in die tijd katernen in boeken zelf moest opensnijden met een mes. Alleen door deze handeling kreeg je toegang tot de tekst. Een betere metafoor voor het lezen van Mallarmés poëzie vind je niet. Alleen door de inspanning van de lezer – namelijk in diens interpretatie – krijgen de suggestieve poëtische beelden betekenis. (Nu moet je de gedichten toch nog zelf gaan lezen...)

Dat is exact waar voor mij de connectie tussen Boulez en Mallarmé in elkaar klikte. Hoewel Boulez niet verwachtte dat je straks elk pienter uitgekiend detail in de muziek oppikt (onmogelijk en integendeel!), rekende hij wel op een zekere inspanning van de luisteraar. Het doet mij opnieuw denken aan iets dat Baetens mij vertelde, maar dan over Paul Valéry, een leerling van Mallarmé. Hij zei: “Poëzie is een aarzeling tussen betekenis en klank.” ‘Je begrijpt dingen en je hoort dingen’, verduidelijkt Baetens, ‘maar je moet die samenleggen, want je begrijpt niet alles.’ Precies zo, denk ik, moeten we ook naar Boulez’ muziek luisteren.

Melissa Portaels is stafmedewerker bij MATRIX [Centrum voor Nieuwe Muziek]. Ze schrijft haar columns bij deze concertreeks op vraag van Muziekcentrum De Bijloke. Duik nog dieper in het leven van de componist met onze podcastreeks 360° Boulez, overal te beluisteren.

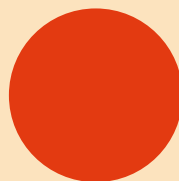
360° BOULEZ

Za 26 apr | 20:30 | Floraliënhal

Répons

I SOLISTI & Asko|Schönberg

Soms zie je iets scherper door je ogen dicht te knijpen. Maar hoe stel je je oren open om beter te luisteren? In 'Répons' zet Pierre Boulez het eeuwenoude idee van vraag en antwoord op stelten. Het publiek plaatst hij er letterlijk middenin: je zit in een cirkel tussen het ensemble en de zes solisten. Geen complexe partituur dan weer voor 'In a Large, Open Space' van James Tenney: de vrije maar zorgvuldig in de ruimte geplaatste tonen ontlocken een genuanceerder luisteren. Een totaalervaring!

**De
Bijloke**

Muziekcentrum

Tickets & info

debijloke.be

09 323 61 00

Godshuizenlaan 2, 9000 Gent

Openingsuren ticketbalie

Di tot vr: 13:00-17:00

Bij concerten:

één uur voor het concert

DELEN
PRIVATE BANK

